

Kirkerådet

Dato: 13.02.2018

Vår ref: 18/01034-1

Deres ref:

NIDAROS BISPEDØMMERÅD - HØRING OM JUSTERING AV HOVEDGUDSTJENESTEN OG ALMINNELIGE BESTEMMELSER

Nidaros bispedømmeråd behandlet høringen om *justering av hovedgudstjenesten og alminnelige bestemmelser* i sitt møte 28.02.18, sak 11/18, og avgir følgende høringsuttalelse:

Høringstema 1: Hvordan øke kvaliteten og antall deltakere i gudstjenesten?

Høringsspørsmål 1a: Hvordan mener dere gudstjenestereformen har påvirket gudstjenestelivet i deres menighet og i Den norske kirke?

I Nidaros bispedømme har gudstjenestereformen skapt begeistring og bidratt til større involvering, men også skapt frustrasjon og bidratt til fremmedgjøring. Begeistringen handler om mulighetene til å feire gudstjenester med større lokalt særpreg, bredere eierskap og involvering. I menigheter med jevnlig gudstjenestefeiring, gode ressurser og dyktige medarbeidere har reformen bidratt til en vitalisering av gudstjenestelivet.

I mindre menigheter med en utpreget folkekirkelig profil og færre gudstjenester, har reformen blitt oppfattet som alt for ressurskrevende og bidratt til fremmedgjøring.

Høringsspørsmål 1b: Hva har fungert godt og hva har fungert dårlig ved gudstjenestereformen?

Muligheten til involvering, økt tverrfaglighet og bredt medarbeiderskap har fungert godt. Betoningen av nattverden som en sentral del av hovedgudstjenesten har blitt tatt godt imot. Samtidig har mange liturgiske valgmuligheter gitt større ulikheter mellom menighetene og bidratt til fremmedgjøring.

Høringsspørsmål 1c: Hvilke av de momenter som er nevnt ovenfor mener dere vi særlig bør rette vår oppmerksomhet mot i gudstjenestearbeidet framover?

Fokuset på involvering bør fortsette. Samtidig sette dette store krav til kompetanse og kvalitet både relasjonelt og kirkefaglig. Struktur og innhold er viktig. Skal vi lykkes, vil vi i økende grad være avhengige av troverdighet og kirkefaglig kvalitet.

Høringsspørsmål 1d: Hvilke behov ser dere for et mer variert gudstjenesteliv med ulike former for gudstjenester?

I Nidaros bispedømme, som både er urbant og spredtbygd, vil behovene være ulike. I de fleste bygdesamfunn, med lav gudstjenestefrekvens, vil fasthet, stabilitet og gjenkjennelighet være mye viktigere enn variasjon. Behovet for variasjon vil her handle mer om økt mulighet

til å kjenne igjen sitt eget kulturelle og musikalske uttrykk i gudstjenestefeiringen, enn i liturgien.

I de urbane strøk av bispedømmet er både behovet og åpenheten for variasjon i gudstjenestelivet langt større. Her er utfordringen kompetanse og kreativitet, kvalitet og ressurser.

Høringstema 2: Alminnelige bestemmelser for hovedgudstjenesten

Høringsspørsmål 2: Mener dere at det er behov for å justere eller presisere noe ved prosedyren for hvordan menighetens lokale grunnordning utarbeides og vedtas. Hva bør endres?

Nidaros bispedømmeråd ser ikke noen grunn til å justere prosedyrene for utarbeidelse av menighetens lokale grunnordning, eller prosedyren for godkjenning av de lokale grunnordningene.

Bestemmelsen fra alterboken av 1992 om at «Biskopen kan i særskilte tilfelle samtykke i et opplegg av søndagens gudstjeneste som avviker fra gjeldende ordning» bør komme inn igjen. Det bør også komme inn en bestemmelse om at høymessen er normalordningen for menighetens hovedgudstjenester. Menighetens grunnordning skal angi hvor stor del av hovedgudstjenestene som kan feires etter en forkortet ordning, og det bør kreves godkjenning av biskopen dersom dette skal utgjøre med enn 50% av menighetens hovedgudstjenester.

Høringstema 3: Justeringer i hoveddel I. Samling, ledd 1-8

Nidaros bispedømmeråd gir sin tilslutning til forslaget 3a og b Ledd 1 Forberedelse.

Nidaros bispedømmeråd gir i hovedsak sin tilslutning til forslaget 3c Ledd 2 Inngangssalme. Bispedømmerådet vil i midlertid moderere bestemmelsen om å stå under inngangs og utgangssalmen til å lyde: Som normalordning står menigheten. Det bør være åpning for ikke å stå.

Nidaros bispedømmeråd gir sin tilslutning til forslaget 3d Ledd 3 Hilsen

Høringsspørsmål 3e: Er dere enige i at samlingsbønnen ikke lenger blir obligatorisk, men et valgfritt ledd?

Nidaros bispedømmeråd er enig i at samlingsbønnen ikke lenger skal være obligatorisk. Bispedømmerådet vil samtidig understreke betydningen av en fast felles åpning av gudstjenesten.

Bispedømmerådet er enig i at Dagens bønn hører med til en fullstendig høymesse, og at samlingsbønn, syndsbekjennelse og Dagens bønn vil gi for mange bønneledd i gudstjenestens innledningsdel.

Høringsspørsmål 3f: Har dere endringsforslag eller kommentarer til leddet syndsbekjennelse i høringsforslaget?

Nidaros bispedømmeråd savner en begrunnelse for at kjærlighetsbudet fjernes som Inngang til syndsbekjennelsen.

Nidaros bispedømmeråd støtter innstramningen i anledningen til å bruke lokalt utformet syndsbekjennelse regelmessig i gudstjenesten og forslaget til en ny syndsbekjennelse 4.

3g Ledd 6 Bønnerop kyrie

3h Ledd Lovsang gloria

Nidaros bispedømmeråd gir sin tilslutning til høringsforslag 3g og h.

Høringsspørsmål 3i: Er dere enige i at ledd 8 Dagens bønn, blir obligatorisk i alle hovedgudstjenester, og ikke et valgfritt ledd?

Nidaros bispedømmeråd gir sin tilslutning til at Dagens bønn blir obligatorisk i alle høymesser. Bispedømmerådet vil imidlertid foreslå at Dagens bønn kan utelates når gudstjenesten feires etter forkortet ordning og i andre hovedgudstjenester enn høymesse.

Høringssspørsmål 3j: Gi eventuelt andre kommentarer til høringstema 3?

Høringstema 4: Justeringer i hoveddel II. Ordet, ledd 9 – 17

I første ledd i Forbønn 5 ber vi for oss som forvaltere av Guds skaperverk.

Nidaros bispedømmeråd skulle ønske en bønneformulering som skjerper vår bevissthet om større ydmykhet som forvaltere fordi vi også en del av Guds skaperverk.

Høringssspørsmål 4: Har dere endringsforslag eller kommentarer til hoveddel II. Ordet?

Nidaros bispedømmeråd foreslår at det som normalordning ikke skal være anledning til å kombinere bønnevandring og nattverdfeiringen, men at det ved feiring av forkortet gudstjeneste skal kunne åpnes for dette.

Høringstema 5: Justeringer i hoveddel III. Nattverd, ledd 18 – 21

Høringssspørsmål 5a: Kommenter gjerne nattverdpraksisen i menighetene i dag med tanke på særkalk og/eller intinksjon med tanke på mottakelse av nattverd stående eller knelende på alterringen/altersranken?

I Nidaros har praksisen med nattverdfeiringen med intinksjon etablert seg som den nye normalordningen. Praksisen har senket terskelen til nattverdbordet og bidratt til at langt flere deltar i nattverden. Bruken av særkalk ved mottakelse av nattverd stående, er lite brukt, men menigheter som har praktisert dette opplever en tilsvarende effekt som de som bruker intinksjon, ved at terskelen blir senket. Nattverd med særkalk og knelende ved alterringen er i noen menigheter så lite brukt, at denne utdelingsformen etterlyses. Det vil derfor være viktig å øke bevisstheten om mer regelmessig å variere praksisen.

Høringssspørsmål 5b: Gi gjerne kommentarer til valgene av ordene som er foreslått

Nidaros bispedømmeråd gir sin tilslutning til høringsforslaget og har ellers ingen kommentarer til valgene av ord som er foreslått.

Høringssspørsmål 5c: Er dere enige at takkofferet inngår i nattverdliturgien, og ikke i forbønnsleddet?

Nidaros bispedømmeråd er enig i Kirkerådets høringsforslag.

5d: Ledd 19 Takksigelse og bønn

Et forslag fra Nemnd for gudstjenesteliv (NFG) for å gi økt fokus på liturgens og liturgiens kroppsspråk, ble ikke tatt inn i høringsforslaget fra Kirkerådet. Nidaros bispedømmeråd vil imidlertid understreke verdien av anvisninger i liturgien som kan øke bevisstheten om kroppsspråkets og kroppens betydning for god og troverdig kommunikasjon og formidling.

Høringssspørsmål 5e: Har dere kommentarer eller endringsforslag til ledd 19 og 20 i høringsforslaget?

Nidaros bispedømmeråd har ingen kommentarer eller endringsforslag til dette høringsspørsmålet.

5f: Ledd 21 Måltidets avslutning

Her er det bare gjort mindre justeringer

Høringstema 6: Justeringer i de enkelte nattverdbønnene

Høringssspørsmål 6: Gi gjerne en kommentar eller endringsforslag til nattverdbønnene.

Til nattverdbønn G henvises det til at bønnen kan brukes ved særskilte anledninger, for eksempel når det er mange som blir døpt i gudstjenesten. Mange steder er dette ingen særskilt anledning, men det normale. Hvis denne nattverdbønnen på en slik bakgrunn, ender opp som normalordning, vil den være for kort.

Nidaros bispedømmeråd ønsker at også nattverdbønnene A, B, C, E, F skal inneholde dobbel epiklese.

Nidaros bispedømmeråd har for øvrig ingen endringsforslag til nattverdbønnene, men kunne ønske å få tilbake melodisetting av prefasjonene til hjelp for liturgen.

Høringstema 7: Justeringer i hoveddel IV. Sendelse, ledd 22 – 25

Høringsspørsmål 7: Har dere kommentarer eller endringsforslag til hoveddel IV Sendelse?

Nidaros bispedømme gir sin tilslutning til de justeringer som er foreslått til hoveddel IV.

Med vennlig hilsen

Gunn Karlsaune
stiftsdirektør

Inge Torset
seksjonsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Mottakere:
Kirkerådet